

Congenitale defecten in de glycosylering (CDG)

Beknopte samenvatting n.a.v. referaat
AVG-opleiding en opleiding Klinische Genetica Erasmus MC

Introductie

CDG is een groep van erfelijke stofwisselingsziekten die worden gekenmerkt door een defect in het proces van glycosylering. De aandoening werd voor het eerst beschreven in 1980 door de Belgische kinderarts Jaeken. Sindsdien zijn er steeds meer verschillende vormen ontdekt en momenteel zijn er ca. 104 vormen van CDG beschreven.

Bij CDG is er een defect in de glycosylering van verschillende moleculen in het lichaam. Glycosylering is het koppelen van suikergroepen (glycanen) aan eiwitten (zo ontstaan glycoproteïnen) en vetten (zo ontstaan glycolipiden). Glycanen spelen een belangrijke rol in de functie van glycoproteïnen, zoals de regulatie van eiwitexpressie, oplosbaarheid van deze moleculen, waarborgen van eiwitstructuur en -stabiliteit, moduleren van enzymactiviteit, bescherming tegen proteases en celmigratie. Hierdoor is het goed te begrijpen dat een genetisch defect, leidend tot een gestoorde glycosylering van eiwitten, leidt tot een heel gevarieerde klinische presentatie, waarbij veel verschillende orgaansystemen betrokken zijn. CDG gaat vaak gepaard met neurologische verschijnselen, zoals psychomotore retardatie, hypotonie en epilepsie. Dit betekent dat bij iedere multisysteemziekte, CDG in de differentiaaldiagnose kan staan, zeker als er onverklaarde neurologische symptomen zijn.

Etiologie en prevalentie

CDG volgt een autosomaal recessief overervingspatroon, met uitzondering van de geslachtsgebonden vormen MAGT1-CDG en ALG13-CDG.

De incidentie van het meest voorkomende type CDG, ook wel PMM2-CDG, wordt geschat op 1 op 20.000. Wereldwijd zijn er ruim 800 mensen bekend met PMM2-CDG. De prevalentie van de mutatie wordt geschat op 1 op 40.

Er worden steeds nieuwe CDG subtypen ontdekt. Zo werd er in 2013 elke 17 dagen een nieuw genetisch bewezen aandoening gevonden. De verwachting is daardoor dat er momenteel nog sprake is van forse onderdiagnostiek van CDG. Zeker wanneer men zich bedenkt dat ongeveer 1% van het humaan genoom betrokken is bij de glycosylering.

Indeling

Glycosylering van eiwitten vindt plaats door koppeling van glycanen aan bepaalde aminozuren zoals asparagine in het geval van de N-glycosylering of aan serine of threonine bij de O-glycosylering.

Bij de glycosylering van eiwitten kunnen er defecten zijn binnen de N-glycosylering danwel de O-glycosylering. Binnen de defecten in de N-glycosylering valt weer een onderverdeling te maken n.a.v. de oorzaak van het defect: opbouw defecten (type I) en verwerkingsdefecten (type II). In eerste instantie werd de naamgeving van verschillende CDG typen gedaan door een onderverdeling te maken in type I en type II defecten. Door de toename van het aantal verschillende typen CDG, werd er een nieuwe manier van naamgeving gezocht. In 2009 werd er gebruik gemaakt van een nieuwe onderverdeling in de defecten in de N-glycosylering, defecten in de O-glycosylering, defecten in lipide (vet) glycosylering of defecten in multi-pele glycosyleringsketens. Tegenwoordig wordt er gebruik gemaakt van

Congenitale defecten in de glycosylering, 2 Oktober 2017

Presentatie en samenvatting door S.Meuwissen, E.Leer (aios AVG) en S. Demirdas (aios klinische genetica)

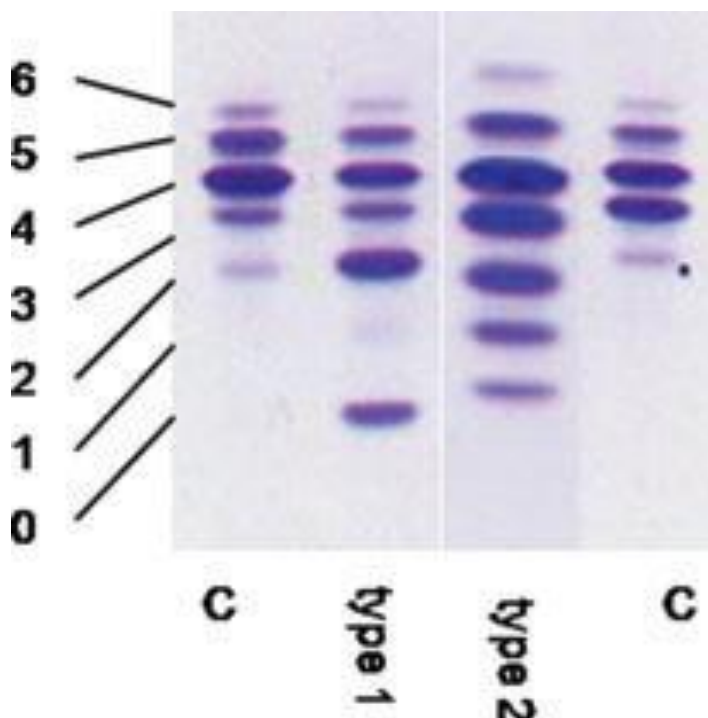
nomenclatuur op basis van het gendefect. Het meest voorkomende defect van de N-glycosylering is PMM2-CDG (voorheen CDG-Ia genoemd).

Diagnostiek:

Een vroege en correcte diagnose van CDG en het subtype, kan bijdragen aan een vroege en aangepaste behandeling van de symptomen en optimale genetische counseling voor andere leden van de familie. De diagnostiek naar CDG verloopt via de volgende stappen:

Stap 1: Iso-elektrische focussing van transferrine in plasma. Transferrine is een voorbeeld van een N-glycosyleerd plasma eiwit. Het bezit twee potentiële glycosyleringsplaatsen. In normaal humaan plasma komt tetrasialotransferrine het meeste voor. Ook tri-, penta- en hexasialotransferrine zijn bestanddelen van normaal humaan plasma. Middels iso-elektrische focussing kunnen de verschillende isovormen van transferrine worden gescheiden.

Wanneer asialo-, monosialo-, disialo- en trisialotransferrine in verhoogde mate in plasma voorkomen is er een hypoglycosylering van transferrine. Dit kan wijzen op een primair of secundair defect in de N-glycosylering. De diagnose CDG kan pas worden gesteld als secundaire oorzaken van hypoglycosylering (bijv. chronische alcohol abuses, galactosemie, hereditaire fructose intolerantie, ernstig leverfalen, hemolytisch uremisch syndroom) zijn uitgesloten.

De uitslag van iso-elektrische focussing van transferrine:

Bij C (common) is een niet afwijkende uitslag te zien.

Bij CDG type I is een verhoging van asialo- en disialotransferrine te zien.

Bij CDG type II is een verhoging van monosialo-, di- en trisialotransferrine.

IEF is tegenwoordig een standaard onderdeel van de metabole screening bij patiënten met een verstandelijke beperking. Daarom is het vooral bij oudere patiënten van belang om te controleren of IEF is verricht. Daarnaast is het belangrijk om te realiseren dat een normale uitslag van de IEF, CDG niet uitsluit. Er kan bijvoorbeeld sprake zijn van een defect in de O-

Congenitale defecten in de glycosylering, 2 Oktober 2017

Presentatie en samenvatting door S.Meuwissen, E.Leer (aios AVG) en S. Demirdas (aios klinische genetica)

glycosylering (onderzoek middels IEF van apolipoproteïne C-III) of een defect in de glycosylering van lipiden (massaspectrometrie van metabolieten uit de betreffende pathway).

Stap 2: enzymdiagnostiek in leukocyten of fibroblasten. In het Erasmus MC is enzymdiagnostiek mogelijk naar PMM2-CDG (phosphomannomutase) en PMI-CDG (phosphomannose isomerase).

Stap 3: DNA onderzoek. Met een genpanel of WES (whole exome sequencing) kan een afwijking in 1 van de betrokken genen bij CDG worden aangetoond. Er is geen test beschikbaar om alle verschillende typen CDG te bekijken, dus een negatieve uitslag sluit CDG niet helemaal uit. DNA onderzoek is daarnaast van belang voor het bevestigen van de diagnose bij de patiënt en eventueel dragerschapsonderzoek bij familieleden en partners met kinderwens.

Prenatale diagnostiek

Voor de meeste CDG vormen, waarbij de overerving autosomaal recessief optreedt, is het herhalingsrisico voor ouders met een eerder kind met CDG 25%. Detectie van abnormale glycoproteïnen via IEF is niet betrouwbaar bij een foetus. Diagnostiek (chorionvillusbiopsie of amnionpunctie) door middel van mutatieanalyse nodig.

Genotype-fenotype relatie

De relatie tussen genotype en fenotype bij CDG is matig. Er is een grote variatie in uiting van de ziekte, ook binnen een familie.

Differentiaal diagnose

CDG is een ziekte met een zeer breed spectrum aan presentaties. CDG zal derhalve bij iedere multisysteemziekte in de differentiaaldiagnose kunnen staan. Dit is met name het geval wanneer er onverklaarde neurologische symptomen zijn.

Voor de differentiaal diagnose binnen de glycosyleringsdefecten kan er onderscheid gemaakt worden tussen primaire en secundaire oorzaken. De glycosylering kan primair aangedaan zijn door een genetisch defect leidend tot een foutieve/afwezige glycosylering, danwel secundair doordat de glycosylering wordt beïnvloedt via een omweg (zoals bij onder andere galactosemie, paroxysmale nocturnale hemoglobininurie, alcoholisme en een infectie met een neuramidase producerende micro-organismen).

Klinische kenmerken

CDG is een multiorgaanziekte, met een sterk wisselend fenotype van milde tot zeer ernstige klachten en vroegtijdig overlijden. Dit hangt af van het betrokken gen en het daarbij passende defect in de glycosyleringspathway. Een grof onderscheid kan gemaakt worden op het niveau van de intellectuele functies. Tweederde van de patiënten met CDG heeft een verstandelijke beperking.

Vanwege het sterk wisselende fenotype, is het onmogelijk om alle CDG typen in deze samenvatting te bespreken. We laten aan de hand van een brede opbouw zien, welke belangrijke symptomen zouden kunnen voorkomen bij CDG. We beginnen bij de neonatale periode en zullen later alle orgaan systemen apart langs gaan.

Intra-uteriene fase

CDG wordt niet vaak intra-uterien gediagnosticeerd. Symptomen die in deze fase in de richting van CDG kunnen wijzen zijn: cardiale hypertrofie, pericardeffusie, multipale skelet deformaties, vergrote ventrikels of hydrops foetalis.

Congenitale defecten in de glycosylering, 2 Oktober 2017

Presentatie en samenvatting door S.Meuwissen, E.Leer (aios AVG) en S. Demirdas (aios klinische genetica)

Neonatale fase

De eerste symptomen die kunnen wijzen in de richting van CDG zijn: hypotonie, failure to thrive en problemen in meer dan één orgaansysteem. De diagnose CDG wordt meestal pas in een latere fase gesteld, waarbij er meer problemen aan het licht komen. Soms wordt de diagnose wel in de eerste drie levensmaanden gesteld. Dit is vaker, wanneer er sprake is van ernstige symptomen en een levensbedreigende situatie voor de neonaat.

Uiterlijke kenmerken

PMM2-CDG kent een aantal typische uiterlijke kenmerken. Hierdoor wordt de diagnose PMM2-CDG vaker en eerder gesteld dan bij andere typen CDG. PMM2-CDG kent een typische lipodystrofie, waarbij vet ophoopt met name rond de heupen en billen van de patiënt. De huid voelt ook deegachtig aan. Daarnaast komen vaak ingetrokken tepels en strabisme (met name esotropie) voor. Algemene, minder specifieke kenmerken van CDG kunnen zijn: lange vingers en lymfoedeem.

Lipodystrofie bij PMM2-CDG

Gastro-intestinaal systeem

Er komen vaak voedingsproblemen voor bij CDG. Dit heeft voor een groot deel te maken met de hypotonie, waarmee ook oromusculaire stoornissen gepaard gaan. Hierdoor ontstaat ook vaak een failure to thrive bij de neonaat. Dit kan zo ernstig zijn dat er een tijdelijke gastrostomie sonde nodig is.

De oromusculaire stoornissen kunnen ook lijden tot slikstoornissen met daarbij het risico op (recidiverende) aspiratiepneumonie(en), persisterend braken en gastro-intestinale reflux. Deze problemen kunnen ook op latere leeftijd aanwezig blijven. Een slikvideo en logopedische adviezen zijn dan belangrijk.

Leverfunctiestoornissen worden vaak gezien bij CDG. Deze uiten zich met name op jonge leeftijd en herstellen op latere leeftijd. De leverenzymen (ASAT en ALAT) kunnen dan wel sneller verhogen bij bijvoorbeeld een infectie.

Endocrinologisch systeem

De glycosyleringspathway is betrokken in elke endocriene as. Endocriene stoornissen van allerlei aard komen dan ook regelmatig voor. Bij PMM2-CDG zijn met name de geslachtshormonen verstoord (hypergonadotroop hypogonadisme), waardoor de secundaire geslachtskenmerken uitblijven. Dit is duidelijker bij vrouwen dan bij mannen. Mannen ondergaan vaak wel een normale puberteit maar hebben een lager testosterongehalte en kleinere penis en testis.

(subklinische) Hypothyreoïdie is vaak voorkomend bij CDG. Ook groeihormoon stoornissen en hyperinsulinemie worden gezien.

Hematologisch systeem

Door het glycosyleringsdefect komen vaak synthese- en functiestoornissen van stollingsfactoren voor. Afhankelijk van de mutatie kunnen coagulopathieën van allerlei aard voorkomen. Klinisch is het vooral belangrijk om voor een operatie of bij een groot trauma te realiseren dat stollingsstoornissen vaak voorkomen, maar dat in het laboratoriumonderzoek de PT en de APPT normaal zijn. Trombocytopenieën kunnen wel met laboratoriumonderzoek worden gesignaleerd.

Congenitale defecten in de glycosylering, 2 Oktober 2017

Presentatie en samenvatting door S.Meuwissen, E.Leer (aios AVG) en S. Demirdas (aios klinische genetica)

Aan de andere kant komen bij een aantal vormen van CDG recidiverende DVT's voor. Met ook een verhoogd risico op longembolie.

Anemieën komen in verschillende mate van ernst voor.

Skeletstelsel

Samenhangend met de hypotonie, komen er skeletafwijkingen voor. Zowel bij PMM2-CDG als bij andere vormen van CDG worden voornamelijk een pectus excavatum, scoliose, kyphoscoliose en andere skeletdysplasieën gezien. Bij de geboorte kunnen er klompvoeten zijn. Vanwege de ernst van de structurele skeletafwijkingen is chirurgische interventie regelmatig noodzakelijk. Tevens consultering van de revalidatiearts kan bijdragen aan adviezen over orthopedisch schoeisel en andere middelen.

Naast de vormafwijkingen, zijn er ook stoornissen in de aanmaak van het bot door bijvoorbeeld vitamine D deficiëntie en daarmee samenhangend de osteopenie of osteoporose.

Dysostose wordt in veel mindere mate ook gezien. Evenals de rhizomele verkorting (verkorting van de bovenarmen en bovenbenen).

Gedurende het leven moet er voldoende aandacht zijn voor beweging en zo mogelijk axiale belasting van het skelet.

Cardiovasculair systeem

Cardiovasculaire problemen komen niet frequent voor bij CDG. Bij PMM2-CDG wordt wel pericardeffusie gezien zonder duidelijke klinische symptomen hiervan. Als er bij andere vormen van CDG pericardeffusie voorkomt, is deze vaker levensbedreigend.

Cardiomyopathieën worden gezien, zowel early als late onset.

Bij CDG-B3GAT3 wordt vaker een bicuspide hartklep gezien dan bij de andere vormen van CDG.

Na de diagnose CDG wordt om bovenstaande redenen aangeraden om tijdens het leven een uitgebreid consult bij de cardioloog te plannen.

Immunologisch systeem

Bacteriële infecties zijn vaak de oorzaak van vroege mortaliteit in combinatie met multi-orgaanfalen. Bij PMM2-CDG wordt een verhoogde mortaliteit gezien, waarbij 20% in de eerste twee levensjaren komt te overlijden. De oorzaak hiervan is dehydratie bij een gastro-enteritis beeld en uiteindelijk het multi-orgaanfalen.

In geval van recidiverende infecties of onverwacht ernstig verlopende infecties kan dit een aanwijzing zijn voor CDG. Verder onderzoek naar dit ziektebeeld is dan aangewezen.

Neurologisch systeem

Bij een MRI-cerebrum worden verschillende vormen van structurele hersenafwijkingen gezien, zoals atrofie, cerebellaire hypotrofie, migratiestoornissen, dun/afwezig corpus callosum, leukoencefalopathie en hydrocefalus.

Structurele hersenafwijkingen bij CDG veroorzaken veel neurologische problematiek, maar met name epilepsie. Er is geen specifiek epilepsie syndroom of EEG patroon kenmerkend voor CDG. Naast epilepsie komen er bij verschillende vormen van CDG (oa bij PMM2-CDG) stroke like episodes voor. De oorzaak hiervan is niet bekend. Ook komt er vaak hypotonie voor. Dit is al vanaf de geboorte zichtbaar en veroorzaakt vaak een forse motorische ontwikkelingsachterstand.

Oogafwijkingen

Strabismus komt voor en dan met name esotropie. De retinitis pigmentosa die voornamelijk voorkomt bij PMM2-CDG kan zorgen voor: nachtblindheid, gezichtsveldverlies en verminderde visus.

Daarnaast komen bij verschillende typen CDG nystagmus, n. opticus atrofie, cataract, corticale blindheid en coloboom voor.

strabismus

Health watch programma

Alle kinderen met een CDG moeten onder controle zijn van een kinderarts gespecialiseerd in metabole ziekten. Afhankelijk van het type CDG zullen deze controles op de volwassen leeftijd worden voortgezet door een internist gespecialiseerd in metabole ziekten. Door de betrokkenheid van vele orgaansystemen bij CDG zijn patiënten daarnaast onder controle van verschillende specialisten, zoals de neuroloog, oogarts, cardioloog en revalidatiearts. Daarnaast zijn diverse paramedici betrokken, zoals de diëtist, fysiotherapeut en ergotherapeut.

De AVG kan mogelijk een coördinerende rol hebben, en er mede op toezien dat alle controles goed verlopen. Daarnaast is een belangrijke taak van de AVG om bij klachten passend bij een CDG te verwijzen voor aanvullende diagnostiek.

Gezien de controles in principe gecoördineerd worden door de kinderarts of internist gespecialiseerd in metabole ziekten, is ervoor gekozen om in dit overzichtsartikel geen aanvullende healthwatch op te nemen. Wel staat er in de bijlage een overzicht van de verschillende gezondheidsproblemen bij typen CDG. Daarnaast bestaat er voor PMM2-CDG een uitgebreide richtlijn voor professionals, opgesteld in opdracht van VKS. Hieronder bij de nuttige sites staat een link naar deze richtlijn.

Nuttige sites:

- Richtlijn PMM2-CDG:
https://www.stofwisselingsziekten.nl/beheer/docs/zorgpad/zp_pro_212065.php#/28/
- Patiënten vereniging
https://www.stofwisselingsziekten.nl/toon-ziekte/cdg_1a_pmm2_cdg/
- Expertiseteam CDG in het Radboud UMC te Nijmegen:
<https://www.radboudumc.nl/patientenzorg/aandoeningen/congenitale-defecten-in-de-glycosylering>

Referenties:

- Jaeken J. Congenital disorders of glycosylation. *Ann N Y Acad Sci* 2010;1214:190-8
- Jaeken J, Vanderschueren-Lodeweyckx M, Casaer P, Snoeck L, Corbeel L, Eggermont E, Freeze HH, Eklund EA, Ng BG, Patterson MC. Neurology of inherited glycosylation disorders. *Lancet Neurol* 2012;11(5):453-66.
- Wevers RA, Grünewald S, Huijben K, Smeitink JAM, de Rijk-van Andel JF. Congenitale defecten in de glycosylering: het CDG-syndroom. *Ned Tijdschr Klin Chem* 2000;25:4-13
- GeneReview: Congenital Disorders of Glycosylation Overview
- Jaeken J. Congenital Disorders of Glycosylation. In: Saudubray J-M, van den Berghe G, Waler JH. *Inborn Metabolic Diseases, Diagnosis and Treatment*, 2011
- S.Funke et al., Perinatal and Early infantile Symptoms in Congenital Disorders of Glycosylation, *American Journal of Medical Genetic*, 2013.

Congenitale defecten in de glycosylering, 2 Oktober 2017

Presentatie en samenvatting door S.Meuwissen, E.Leer (aios AVG) en S. Demirdas (aios klinische genetica)

Syllabus erfelijke metabole ziekten voor klinisch chemici i.o., I.M.L.W. Keularts, 2008
Whats new in CDG, Jaeken en Péanne, JIMD, 2017
Wolfe A. L.; Krasnewich, D.; Congenital Disorders of Glycosylation and Intellectual Disability;
Developmental Disabilities Research Reviews 211-215 2013
Sparks E et al.; Congenital Disorders of N-Linked Glycosylation and Multiple Pathway
Overview, Gene Reviews, last update jan 2017
Cylwik ea, 2013, ABP / Book biomarkers in inborn errors of metabolism, by Garg and Smith:
chapter 15.
Freeze H et al.; Solving Glycosylation Disorders: Fundamental Approaches Reveal
Complicated Pathways, Am J Hum Genet. 2014 feb 94(2); 161-175

Bijlage:

Erratum to: What is new in CDG?, Jaak Jaeken¹ & Romain Péanne²
Published online: 26 June 2017, J Inherit Metab Dis DOI 10.1007/s10545-017-0050-6

Congenitale defecten in de glycosylering, 2 Oktober 2017
Presentatie en samenvatting door S.Meuwissen, E.Leer (aios AVG) en S. Demirdas (aios klinische
genetica)

Table 2 List of all CDG reported up to date according to their cellular location and the different pathways. The asterisk (*) refers to recently reported CDG which are highlighted in this review. The CDG for which there is a causative treatment are highlighted in yellow

Table 2.1 Defects localized in the cytosol				
NAME	CLINICALLY AFFECTED ORGANS AND TISSUES	DEFECTIVE PROTEIN	TF-IEF	MOI
Protein N-glycosylation disorders				
<i>Synthesis of monosaccharides</i>				
GMPPA-CDG	Autonomic nerve fibers of distal oesophagus (achalasia) and lacrimal glands (alacrimia), neurons (brain, hearing system, visual system)	Guanosine diphosphate mannose pyrophosphorylase A		
GMPPB-CDG	Brain, skeletal muscles, eyes, heart	Guanosine diphosphate mannose pyrophosphorylase B		
MPI-CDG	Intestine, liver	Mannose 6-phosphate isomerase	Type 1	
PMM2-CDG	Nervous system, fat tissue, and nearly all other organs	Phosphomannomutase 2	Type 1	
Protein O-glycosylation disorders				
<i>Defects in O-N-acetylglucosaminylglycan synthesis</i>				
EOGT-CDG	Skin (aplasia cutis congenita), skeleton (terminal transverse limb defect)	EGF domain-specific O-GlcNAc transferase		
Defects in multiple and other glycosylation pathways				
<i>Defects in dolichol synthesis</i>				
DHDDS-CDG* (retinitis pigmentosa 59)	Retina	Dehydrololichyl diphosphate	Type 1	
<i>Defects in monosaccharide synthesis</i>				
CAD-CDG*	Brain, blood cells	Carbamoyl-phosphate synthetase 2 (CPS2) and aspartate transcarbamylase (ATCase) activities of the trifunctional enzyme CAD		
GFPT1-CDG (limb girdle congenital myasthenic syndrome)	Neuromuscular junction, skeletal muscles	Glutamine:fructose 6-phosphate amidotransferase 1		
GNE-CDG (hereditary inclusion body myopathy)	Skeletal muscles (with sparing of quadriceps muscles), rarely cardiac muscles	UDP-GlcNAc 2-epimerase/Man-NAc kinase		
NANS-CDG*	Brain, skeleton	N-acetylneuraminic acid synthase		
PGM1-CDG	Uvula (palate, lips), heart, liver, muscles, endocrine organs	Phosphoglucomutase 1	Type 2	
PGM3-CDG*	Brain, immune system, skeleton	Phosphoglucomutase 3		
<i>Defects in nucleotide-sugar synthesis</i>				
CPS2-CDG	Brain, intestine, kidneys, erythrocytes	Carbamylphosphate synthetase 2 deficiency		

Congenitale defecten in de glycosylering, 2 Oktober 2017

Bijlage: Erratum to: What is new in CDG?, Jaak Jaeken1 & Romain Péanne2

Published online: 26 June 2017, J Inherit Metab Dis DOI 10.1007/s10545-017-0050-6

Table 2.2 Defects localized in the ER				
NAME	CLINICALLY AFFECTED ORGANS AND TISSUES	DEFECTIVE PROTEIN	TF-IEF	MOI
Protein N-glycosylation disorders				
ALG1-CDG	Brain, and variable involvement of eyes, heart, liver, beta cells, kidneys, gonads	Mannosyltransferase 1	Type 1	
ALG2-CDG	Brain, eyes, skeletal muscles, neuromuscular junction (congenital myasthenic syndrome)	Mannosyltransferase 2	Type 1	
ALG3-CDG	Brain, skeleton	Mannosyltransferase 6	Type 1	
ALG6-CDG	Brain, and variable involvement of eyes, gastrointestinal system, liver, heart and skeleton	Glucosyltransferase 1	Type 1	
ALG8-CDG	Brain, and variable involvement of eyes, skin, liver and intestine	Glucosyltransferase 2	Type 1	
ALG9-CDG*	Brain, liver, kidneys, and variable involvement of adipose tissue, heart, skeleton, intestine	Mannosyltransferase 7/9	Type 1	
ALG11-CDG	Brain, hearing system	Mannosyltransferase 4/5	Type 1	
ALG12-CDG	Brain, skeleton, heart, genitalia and immune system	Mannosyltransferase 8	Type 1	
ALG13-CDG	Brain, eyes, liver	UDP-GlcNAc:DoI-P-GlcNAc-P transferase	Type 1	X-linked
ALG14-CDG	Neuromuscular junction (congenital myasthenic syndrome)	UDP-GlcNAc:DoI-PP-GlcNAc transferase	Type 1	
DDOST-CDG	Brain, eyes, liver	Oligosaccharyltransferase subunit DDOST	Type 1	
DPAGT1-CDG	Brain, neuromuscular junction (congenital myasthenic syndrome)	UDP-GlcNAc: DoI-P-GlcNAc-P	Type 1	
MOGS-CDG	Brain, skeleton, immune system	Mannosyl-oligosaccharide glycosidase (glucosidase 1)		
GANAB-CDG*	Liver, kidneys (polycystic)	Glucosidase II subunit α		AD
PRKCSH-CDG	Liver, kidneys (polycystic)	Glucosidase II subunit β		AD
RFT1-CDG	Brain, hearing system	Flippase of Man5GlcNAc2-PP-DoI	Type 1	
STT3A-CDG	Brain, gastrointestinal tract	Oligosaccharyltransferase subunit STT3A	Type 1	
STT3B-CDG	Brain, optic nerve, gastrointestinal tract	Oligosaccharyltransferase subunit STT3B	Type 1 (mild)	
SSR3-CDG	Brain, lungs, gastrointestinal system	Signal sequence receptor 3 of TRAP complex	Type 1 (disialo increase only)	
SSR4-CDG*	Brain, respiratory system, skeleton	Signal sequence receptor 4 of TRAP complex	Type 1 (mild)	X-linked
TUSC3-CDG	Brain (non-syndromic autosomal recessive mental disability)	Oligosaccharyltransferase subunit TUSC3	Type 1	
Protein O-glycosylation disorders				
<i>Defect in O-xylosyl/N-acetylgalactosaminylglycan synthesis</i>				
SLC35D1-CDG (Schneckenbecken dysplasia)	Skeleton (generalized; radiographic snail-like configuration of iliac bones)(stillborn or lethal in the neonatal period)	Solute carrier family 35 (UDP-glucuronic acid/UDP-N-acetylgalactosamine dual transporter) member D1		
<i>Defect in O-glucosylglycan synthesis</i>				
POGLUT1-CDG*	Skin (progressive reticular hyper- and hypopigmentation)	Protein O-glucosyltransferase 1		AD
Defects of lipid glycosylation and of glycosylphosphatidylinositol synthesis				
<i>Defects in glycosylphosphatidylinositol synthesis</i>				
PIGA-CDG*	Brain, heart, liver, kidneys, skin	UDP-GlcNAc:phosphatidylinositol N-acetylglucosaminyltransferase subunit		X-linked
PIGC-CDG*	Brain	UDP-GlcNAc:phosphatidylinositol N-acetylglucosaminyltransferase subunit		
PIGG-CDG*	Brain	Glycosylphosphatidylinositol ethanolamine phosphate transferase 2		
PIGL-CDG (CHIME syndrome)	Brain, eyes, hearing system, heart, skin	GlcNAc-phosphatidylinositol deacetylase		
PIGM-CDG	Brain, hepatic veins	DoI-P-Man:phosphatidylinositol mannosyltransferase 1		
PIGN-CDG	Brain, skeleton (including palate, fingers), cardiovascular system, kidneys	Glycosylphosphatidylinositol ethanolamine phosphate transferase 1		
PIGO-CDG	Brain, lips, fingers, toes, anus/rectum, hearing system, cardiovascular system	Glycosylphosphatidylinositol ethanolamine phosphate transferase 3		
PIGQ-CDG	Brain	UDP-GlcNAc:phosphatidylinositol N-acetylglucosaminyltransferase subunit		
PIGT-CDG	Brain, eyes, heart, kidneys, skeleton	PIGT transamidase subunit		
PIGV-CDG	Brain, fingers, toes, and less frequent involvement of lips, palate, anus/rectum, hearing system	DoI-P-Man:phosphatidylinositol mannosyltransferase 2		
PIGW-CDG*	Brain, skeleton	Phosphatidylinositol acylase		
PIGY-CDG*	Brain, fingers, toes	UDP-GlcNAc:phosphatidylinositol N-acetylglucosaminyltransferase subunit		
PGAP1-CDG	Brain	Phosphatidylinositol deacylase		

Congenitale defecten in de glycosylering, 2 Oktober 2017

Bijlage: Erratum to: What is new in CDG?, Jaak Jaeken1 & Romain Péanne2

Published online: 26 June 2017, J Inherit Metab Dis DOI 10.1007/s10545-017-0050-6

Defects in multiple and other glycosylation pathways				
<i>Defects in dolichol synthesis</i>				
DOLK-CDG	Brain, heart, skin	Dolichol kinase	Type 1	
NUS1-CDG*	Brain, eyes (bilateral macular lesions), skeleton	Nogo-B receptor (subunit of cis-prenyltransferase)	Type 1	
SRD5A3-CDG	Brain, eyes, heart, skin, joints	Steroid 5 α -reductase 3	Type 1	
<i>Defects in dolichol utilization/recycling</i>				
DPM1-CDG	Brain, eyes, skeletal muscles	GDP-Man:Dol-P-mannosyltransferase 1 (Dol-P-Man synthase 1)	Type 1	
DPM2-CDG	Brain, skeletal muscles	GDP-Man:Dol-P-mannosyltransferase 2 (Dol-P-Man synthase 2)	Type 1	
DPM3-CDG	Skeletal and cardiac muscles	GDP-Man:Dol-P-mannosyltransferase 3 (Dol-P-Man synthase 3)	Type 1	
MPDU1-CDG	Brain, eyes, skin	Man-P-Dol utilization 1	Type 1	
<i>Defects in the v-ATPase complex</i>				
ATP6AP1-CDG*	Brain, B cells, liver (muscles, hearing system)	Accessory protein Aot5 of the V-ATPase	Type 2	X-linked
<i>Other defects</i>				
TRAPPC11-CDG*	Muscles (limb girdle muscular dystrophy, type 2S)	Trafficking protein particle complex (TRAPPIII), subunit 11	NA.	

Table 2.3 Defects localized in the Golgi				
NAME	CLINICALLY AFFECTED ORGANS AND TISSUES	DEFECTIVE PROTEIN	TF-IEF	MOI
Protein N-glycosylation disorders				
MAN1B1-CDG	Brain, cranial skeleton, fat tissue	Golgi α 1-2 mannosidase 1	Type 1	
MGAT2-CDG	Brain, skeleton, intestine, immune system	N-Acetylglucosaminyltransferase 2	Type 2	
Protein O-glycosylation disorders				
<i>Defect in O-xylosylglycan synthesis</i>				
B4GALT7-CDG	Brain, skeleton (short stature, bowing of extremities), articulations (hyperlaxity, dislocations), skin (premature aging phenotype)	B-1,4-galactosyltransferase 7		
B3GALT6-CDG	Skeleton (spondyloepimetaphyseal dysplasia with bone fragility, severe kyphoscoliose), joints, skin (fragility, delayed wound healing)	B-1,3-galactosyltransferase 6		
B3GAT3-CDG	Brain, aorta, heart, skeleton, joints, skin, teeth	B-1,3-glucuronyltransferase 3		
CHSY1-CDG (Tentamy preaxial brachydactyly syndrome)	Brain, teeth, skeleton (particularly brachydactyly), hearing system	Chondroitin β -1,4-N-acetylgalactosaminyltransferase 1 (chondroitin synthase 1)		
EXT1-CDG (multiple cartilaginous exostoses)	Cartilage (osteochondromas of the ends of long bones)	Exostosin 1		AD
EXT2-CDG* (multiple cartilaginous exostoses)	Cartilage (osteochondromas of the ends of long bones)	Exostosin 2		AD
XYLT1-CDG*	Brain, skeleton (short stature, advanced bone age), articulations (joint laxity), fat	Xylosyltransferase 1		
XYLT2-CDG*	Brain, eyes, heart, hearing system, bones	Xylosyltransferase 2		
<i>Defect in O-N-acetylgalactosaminoglycan synthesis</i>				
GALNT3-CDG (familial hyperphosphatemic tumoral calcinosis)	Subcutaneous tissue (painful calcified masses)	UDP-N-acetyl- α -D-galactosamine:polypeptide N-acetylgalactosaminyltransferase 3		
<i>Defects in O-fucosylglycan synthesis</i>				
LFNG-CDG (spondylocostal dysostosis type 3)	Axial skeleton, associated muscles	O-fucose-specific β -1,3-N-acetylglucosaminyltransferase		
POFUT1-CDG (Dowling-Degos disease 2)	Skin (progressive reticular hyper- and hypopigmentation)	Protein O-fucosyltransferase 1		AD

Congenitale defecten in de glycosylering, 2 Oktober 2017

Bijlage: Erratum to: What is new in CDG?, Jaak Jaeken1 & Romain Péanne2

Published online: 26 June 2017, J Inherit Metab Dis DOI 10.1007/s10545-017-0050-6

Defects of lipid glycosylation and of glycosylphosphatidylinositol synthesis

Defects in lipid glycosylation

B4GALNT1-CDG (spastic paraplegia 26, autosomal recessive)	Brain, peripheral nerves (spastic paraplegia), gonads	B-1,4-N-acetylgalactosaminyltransferase 1 (GM2 synthase)		
ST3GAL5-CDG (Amish infantile epilepsy; salt and pepper syndrome)	Brain, hearing system, skin	Lactosylceramide α -2,3-sialyltransferase (GM3 synthase)		

Defects in glycosylphosphatidylinositol synthesis

PGAP2-CDG	Brain	Phosphatidylinositol glycerol acylase		
PGAP3-CDG*	Brain, skeleton	Phosphatidylinositol glycerol deacylase		

Defects in multiple and other glycosylation pathways

Defects in glycosyltransferases

B4GALT1-CDG	Face (dysmorphism), eyes (myopia)	B-1,4-galactosyltransferase	Type 2	
ST3GAL3-CDG	Brain	B-galactoside α -2,3-sialyltransferase 3		

Defects in nucleotide-sugar transporters

SLC35A1-CDG	Brain, heart, kidneys, platelets	CMP-sialic acid transporter	Type 2	
SLC35A2-CDG	Brain, eyes, gastrointestinal system, skeleton	UDP-galactose transporter	Type 2	X-linked
SLC35A3-CDG	Brain, skeleton	UDP-GlcNAc transporter		
SLC35C1-CDG	Brain, cranial skeleton, neutrophils	GDP-fucose transporter		

Defects in the COG complex

COG1-CDG	Brain, skeleton	COG component 1	Type 2	
COG2-CDG	Brain, liver	COG component 2	Type 2	
COG4-CDG	Brain, face	COG component 4	Type 2	
COG5-CDG	Brain, hearing system, vision, liver, bladder	COG component 5	Type 2	
COG6-CDG	Brain, gastrointestinal system including liver, immune system	COG component 6	Type 2	
COG7-CDG	Brain, skeleton, skin, gastrointestinal system including liver, heart	COG component 7	Type 2	
COG8-CDG	Brain, eyes, peripheral nervous system	COG component 8	Type 2	

Defects in the v-ATPase complex

ATP6V0A2-CDG (autosomal recessive cutis laxa type II; wrinkly skin syndrome)	Skin (cutis laxa becoming less obvious with age), brain (mental development mostly normal), eyes, neuromuscular system, skeleton	V0 subunit A2 of V-ATPase	Type 2	

Other defects

TMEM165-CDG	Brain, skeleton (particularly cartilage), joints, heart, liver, kidneys	Transmembrane protein 165	Type 2	
VPS13B-CDG* (Cohen syndrome)	Brain, eyes (chorioretinal dystrophy with myopia), joints, immune system (neutropenia), fat tissue	Vacuolar protein sorting-associated protein 13B		

Table 2.4 Defects localized in the ERGIC

NAME	CLINICALLY AFFECTED ORGANS AND TISSUES	DEFECTIVE PROTEIN	TF-IEF	MOI
Defects in multiple and other glycosylation pathways				
<i>Defects in COPII</i>				
SEC23B-CDG (congenital dyserythrocytic anemia type II)	Red cell lineage (secondary involvement of heart, liver, beta cells)	COPII component SEC23B		
<i>Other defects</i>				
CCDC115-CDG*	Liver, spleen, brain	Coiled-coil domain containing 115	Type 2	
TMEM199 -CDG*	Liver	Transmembrane protein 199	Type 2	

Congenitale defecten in de glycosylering, 2 Oktober 2017

Bijlage: Erratum to: What is new in CDG?, Jaak Jaeken1 & Romain Péanne2

Published online: 26 June 2017, J Inherit Metab Dis DOI 10.1007/s10545-017-0050-6

Table 2.5 Defects localized at the plasma membrane

NAME	CLINICALLY AFFECTED ORGANS AND TISSUES	DEFECTIVE PROTEIN	TF-IEF	MOI
Defects in multiple and other glycosylation pathways				
SLC39A8-CDG*	Brain, skeleton, immune system	Manganese and zinc transporter	Type 2	

Table 2.6 Defects localized at the sarcolemma membrane

NAME	CLINICALLY AFFECTED ORGANS AND TISSUES	DEFECTIVE PROTEIN	TF-IEF	MOI
Defects in O-mannosylglycan synthesis				
B3GALNT2-CDG	Brain, eyes, skeletal muscles	B-1,3-N-acetylgalactosaminyltransferase 2		
FKTN-CDG*	Brain, eyes, skeletal muscles	Ribitol-5-phosphate transferase		
FKRP-CDG*	Brain, eyes, skeletal muscles	Ribitol-5-phosphate transferase		
ISPD-CDG*	Brain, eyes, skeletal muscles	Isoprenoid synthase domain-containing protein (CDP-ribitol synthase)		
LARGE-CDG	Brain, eyes, skeletal muscles	Acetylglucosaminyltransferase-like protein		
POMGNT1-CDG (muscle-eye-brain disease, isolated RP)	Brain, eyes, skeletal muscles	Protein O-mannose β -1,2-N-acetylglucosaminyltransferase 1		
POMT1-CDG (cerebro-ocular dysplasia-muscular dystrophy syndrome)	Brain, eyes, skeletal muscles, heart	Protein O-mannosyltransferase 1		
POMT2-CDG (cerebro-ocular dysplasia-muscular dystrophy syndrome)	Brain, eyes, skeletal muscles	Protein O-mannosyltransferase 2		
TMEM5-CDG*	Brain, eyes, skeletal muscles, gonades	O-mannosylation β -1,4-xylosyltransferase		

Congenitale defecten in de glycosylering, 2 Oktober 2017

Bijlage: Erratum to: What is new in CDG?, Jaak Jaeken1 & Romain Péanne2

Published online: 26 June 2017, J Inherit Metab Dis DOI 10.1007/s10545-017-0050-6